

2026-01-27

Arbetsmarknadsdepartementet
103 33 Stockholm

Håkan Gustavsson
08-782 91 09
hakan.gustavsson@tco.se

Ny reglering för den arbetsmarknadspolitiska verksamheten (SOU 2025:74)

A2025/00949

Arbetsmarknadsdepartementet har gett TCO möjlighet att yttra sig över betänkandet *Ny reglering för den arbetsmarknadspolitiska verksamheten* från *Utredningen om förbättrat informationsutbyte och en mer ändamålsenlig lagreglering för den arbetsmarknadspolitiska verksamheten* och lämnar följande synpunkter.

Inledning

TCO delar utredningens bedömning att det finns behov av att förbättra förutsättningarna för en mer rättssäker, ändamålsenlig och effektiv arbetsmarknadspolitisk verksamhet. TCO instämmer även i bedömningen att utredningens förslag skapar sådana förutsättningar och att detta i sin tur medför positiva samhällsekonomiska konsekvenser.

TCO vill samtidigt betona att det är synnerligen viktigt att väga utredningens förslag mot den enskildes rätt till skydd för sin personliga integritet.

TCO avstyrker inga förslag i betänkandet men lämnar samtidigt ett antal kommentarer kring personuppgiftsbehandling, personlig integritet och dataskydd.

TCO:s synpunkter på utredningens förslag och bedömningar

Särskilt om personuppgiftsbehandling, personlig integritet och dataskydd

TCO vill inledningsvis påpeka att TCO är positivt inställt till ökade möjligheter till brottsbekämpning och att det är angeläget att effektivisera arbetet med att förhindra, förebygga, upptäcka, utreda och ingripa mot fusk, felaktiga utbetalningar, regelöverträdelser och brottslighet. TCO anser vidare att det är viktigt att eftersträva att myndigheter ges goda kontrollmöjligheter över hur de offentliga resurserna används, då bristfälliga kontrollmekanismer kan medföra att oseriösa

aktörer försöker utnyttja välfärdssystemet. Detta får inte bara konsekvenser för medborgarna utan riskerar även att minska legitimiteten till den offentliga verksamheten. Det är dock viktigt att detta sker med så lite påverkan på den personliga integriteten som möjligt.

TCO har inte anledning att ifrågasätta det behov som de berörda myndigheterna ger uttryck för, och avstyrker inte de förslag som utredningen lämnar i de olika delarna där frågor om personuppgiftsbehandling, personlig integritet och dataskydd är aktuella. TCO konstaterar vidare att utredningen i olika delar föreslår vissa skyddsmekanismer kopplade till den personliga integriteten, såsom sökbegränsningar, ändamålsbegränsningar och åtkomstbegränsningar, vilket TCO välkomnar. Även utredningens förslag om att begränsa direktåtkomst i jämförelse med gällande lagstiftning är positivt.

TCO vill dock i sammanhanget anföra att det finns olika risker med omfattande reformer avseende informationsöverföring, för såväl verksamheter som individer. Mot bakgrund av att det under de senaste åren har kommit flera utredningar med olika förslag om informationsöverföring mellan myndigheter, kan resultatet innebära att det blir svårt för statliga myndigheter, kommuner och regioner att implementera och ha kontroll över nya skyldigheter och den information som ska rapporteras. Samma svårigheter kan uppstå för de myndigheter som ska ta emot dessa uppgifter. Enligt TCO innebär detta en tydlig risk för ineffektivisering av förvaltningen.

Ur ett individperspektiv kan anföras att ju fler personuppgifter som är i omlopp, desto större är risken att dessa personuppgifter kan komma på avvägar, särskilt mot bakgrund av att det också är olika regelverk med olika skyddsbestämmelser som blir tillämpliga i olika situationer. TCO anser sammanfattningsvis att det är problematiskt att genomföra så många förändringar på så kort tid som sammantaget har föreslagits under de senaste åren.

Stora samlingar av personuppgifter är förenat med särskilda integritetsrisker kopplat till informationssäkerhet. Mot bakgrund av den stora mängden uppgifter som behandlas kan skadan för enskilda bli mycket allvarlig om uppgifterna sprids efter ett obehörigt intrång.

Skulle utredningens förslag om utökade möjligheter till behandling av känsliga personuppgifter genomföras, uppmanar TCO regeringen att i sin styrning av samtliga berörda myndigheter förtydliga vikten av att noga och fortlöpande överväga nödvändigheten av sådan personuppgiftshantering och utvärdera om syftet med behandlingarna kan uppnås genom andra medel, t.ex. genom att anonymisera uppgifter eller att i stället behandla andra typer av uppgifter.

Kapitel 4 Förbättrat informationsutbyte för den arbetsmarknadspolitiska verksamheten

4.6.2 En skyldighet för Universitets- och högskolerådet att lämna uppgifter till Arbetsförmedlingen

TCO delar utredningens bedömning att Arbetsförmedlingens behov av uppgifter om arbetssökandes gymnasiala meriter inte fullt ut kan tillgodoses med nuvarande reglering. TCO tillstyrker därför utredningens förslag om att Universitets- och högskolerådet på begäran ska lämna uppgifter om en arbetssökandes gymnasiala meriter till Arbetsförmedlingen, om uppgifterna behövs för ett ärende inom den arbetsmarknadspolitiska verksamheten.

4.6.5 En skyldighet för universitet och högskolor att lämna uppgifter till Arbetsförmedlingen

TCO delar utredningens bedömning att Arbetsförmedlingens behov av uppgifter om arbetssökandes studier vid universitet och högskolor kan inte fullt ut tillgodoses med nuvarande reglering. TCO tillstyrker därför utredningens förslag om att universitet och högskolor ska lämna de uppgifter till Arbetsförmedlingen som myndigheten behöver i den arbetsmarknadspolitiska verksamheten.

4.6.8 En skyldighet för folkhögskolor att lämna uppgifter till Arbetsförmedlingen

TCO delar utredningens bedömning att Arbetsförmedlingens behov av uppgifter om arbetssökandes studier vid folkhögskolor inte fullt ut kan tillgodoses med nuvarande reglering. TCO tillstyrker därför utredningens förslag om en skyldighet för folkhögskolor att lämna de uppgifter som Arbetsförmedlingen behöver i den arbetsmarknadspolitiska verksamheten.

4.8.6 Förbättrad samsyn, dokumentation och enhetlighet behövs för ett förbättrat informationsutbyte

TCO tillstyrker utredningens förslag att Arbetsförmedlingen ska få i uppdrag att genomföra åtgärder för att skapa samsyn mellan myndigheten och Samhall om behoven av information utifrån respektive aktörs uppdrag, förbättra dokumentationen i Arbetsförmedlingens handläggning och skapa enhetliga arbetssätt i hela landet.

4.11 Arbetsförmedlingens arbete med informationsförsörjning kan förbättras

TCOs bild är att utredningen gör en korrekt bedömning att Arbetsförmedlingens arbete med informationsförsörjning har vissa brister och kan förbättras. TCO tillstyrker därför utredningens förslag att Arbetsförmedlingen ska få i uppdrag att bedriva ett strategiskt utvecklingsarbete för att myndighetens informationsförsörjning i högre grad ska bidra till att uppnå målen med verksamheten.

Kapitel 5 Förutsättningar för Arbetsförmedlingens kontrollbesök

TCO tillstyrker samtliga förslag om Arbetsförmedlingens kontrollverksamhet i kapitel 5, det vill säga förslagen i avsnitten 5.8.1 till 5.12.2.

TCO:s generella kommentar till avsnittet är att TCO anser att det är mycket angeläget att samhället vidtar verkningsfulla åtgärder för att komma till rätta med det fusk och missbruk av offentliga stöd, bidrag och ersättningar som faktiskt förekommer. TCO anser att fusk och missbruk av utbetalningar till juridiska personer har fått för lite uppmärksamhet och att för få förslag har presenterats för att komma till rätta med problemen. Därför är den aktualitet som frågan har fått på senare tid och de förslag som lämnas av utredningen högst välkomna.

TCO delar den bild som har presenterats av problemen med framför allt anställningsstöd som nystartsjobbet i *Riksrevisionens granskning* (RiR 2023:17) och *Delegationen mot arbetslivskriminalitets slutbetänkande* (SOU 2025:25). I sammanhanget anser TCO att det är viktigt att även påpeka vikten av att aktuella regelverk för praktiskt taget samtliga av samhällets stöd, bidrag och ersättningar är tillräckligt stabila och genomarbetade för att minimera risken för fusk och felaktiga utbetalningar. TCO vill även uppmärksamma Riksrevisionens rekommendation i sin granskning av nystartsjobben att göra en översyn av systemet för återkrav av felaktiga utbetalningar så att Arbetsförmedlingen faktiskt kan återkräva de utbetalningar som har varit felaktiga. Möjligheten att återkräva felaktiga utbetalningar anser TCO är en helt grundläggande del av samhällets kontroll över användningen av stöd och ersättningssystem.

Kapitel 7 En mer ändamålsenlig lagreglering för den arbetsmarknadspolitiska verksamheten

7.4.3 En samlad lagreglering

TCO tillstyrker utredningens förslag om en samlad lagreglering för den arbetsmarknadspolitiska verksamheten.

7.5 Följdändringar

TCO tillstyrker utredningens förslag om följdändringar i andra författningar.

Kapitel 8 Bestämmelser om sekretess i den arbetsmarknadspolitiska verksamheten

8.3 Ett generellt undantag från sekretess för beslut om stöd till arbetsgivare och anordnare av arbetsmarknadspolitiska insatser

TCO instämmer i utredningens resonemang att det finns ett berättigat behov av mer information om stöd till arbetsgivare och anordnare av arbetsmarknadspolitiska insatser i den arbetsmarknadspolitiska verksamheten. TCO tillstyrker därför utredningens förslag om att sekretess inte ska gälla för beslut i ärende om stöd till arbetsgivare och anordnare av arbetsmarknadspolitiska insatser i den arbetsmarknadspolitiska verksamheten.

8.4.2 Särskilda sekretessbestämmelser i ärende hos Försäkringskassan eller domstol

TCO tillstyrker utredningens förslag om att den särskilda bestämmelsen om sekretess hos domstol i ärende som rör den arbetsmarknadspolitiska verksamheten ska upphävas. TCO delar även utredningens bedömning att det också fortsättningsvis bör finnas en särskild bestämmelse om sekretess i den arbetsmarknadspolitiska verksamheten i ärende hos Försäkringskassan.

8.4.3 En särskild sekretessbestämmelse för arbetslöshetsförsäkringen

TCO delar utredningens bedömning att det även fortsättningsvis bör finnas en särskild sekretessbestämmelse för arbetslöshetsförsäkringen. TCO tillstyrker därför utredningens förslag om en särskild sekretessbestämmelse för arbetslöshetsförsäkringen.

Therese Svanström
Ordförande

Håkan Gustavsson
Utredare

Joakim Lindström
Utredare

Magnus Lundberg
Jurist